

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/252/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1317203879
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1317203879.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobcu: Friendly Finance Slovakia s.r.o., so sídlom Tallerova č. 4, Bratislava, IČO : 47243368, zastúpený advokátskou kanceláriou Mgr. Henrich Schindler, advokát, so sídlom Ulica Janka Kráľa č.7, Banská Bystrica, IČO: 40887481, proti žalovanému: G. Y., O.. XX.X.XXXX, V. E. Č.. XXA, V., o zaplatenie 191,66 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 13. februára 2018 č.k. 11Csp 13/2017-28 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrďuje.

V časti trov konania rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 191,66 Eur s príslušenstvom z titulu s ním uzavretej zmluvy. Žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Vychádzal zo skutkového vymedzenia žaloby žalobcom, že dňa 22.12.2015 došlo medzi stranami sporu k právnemu vzťahu, na základe ktorého žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 450 Eur. Predpokladom vzniku právneho vzťahu bola registrácia žalovaného na adrese internetového sídla žalobcu za účelom zriadenia užívateľského účtu, v ktorom žalovaný uviedol nezameniteľné identifikačné údaje spolu s číslom účtu. Žalobca ďalej uviedol, že nemá k dispozícii iný dôkaz o podrobnostiach právneho vzťahu a žiadal súd, aby rozhodol iba na základe internetového profilu, výpisu z bankového účtu a ním tvrdených skutočností. Uviedol, že žalovaný doposiaľ uhradil sumu 25,34 Eur, poslednú úhradu vykonal dňa 17.02.2016. Ako dôkazy označil internetový profil žalovaného a výpis z účtu.

3. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že podľa ustanovenia § 132 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Toto zákonné ustanovenie upravuje dôkaznú povinnosť strán sporu, ktorá súvisí s tzv.

dôkazným bremenom. V občianskom súdnom konaní sporového charakteru spočíva dôkazné bremeno na žalobcovi. To znamená, že je povinný označiť, resp. predložiť všetky dôkazy, ktorými by sa preukázali ním tvrdené skutočnosti osvedčujúce jeho nárok. Ak svoju dôkaznú povinnosť splní iba tak, že jeho tvrdenia sa napokon nepreukážu, znamená to, že dôkazné bremeno neunesol. Dôsledok neunesenia dôkazného bremena je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje tú stranu sporu, na ktorej dôkazné bremeno spočívalo a ktorá sa tak dostala do dôkaznej núdze, pretože neponúkla alebo nevedela súdu ponúknuť také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali skutočnosti rozhodujúce pre výsledok sporu.

5. Podľa žalobcu zmluvný vzťah vznikol dňa 22.12.2015, v žalobe ani netvrdil, kedy by bol žalovaný povinný vrátiť poskytnuté finančné prostriedky a či vôbec. Jedinú skutočnosť, ktorú súd prvej inštancie považoval za preukázanú bola skutočnosť, že z účtu žalobcu dňa 22.12.2015 bola poukázaná suma 450 Eur na účet, ktorý sa zhoduje s číslom účtu na tzv. profile žalovaného. Žalobca sa žalobou domáhal vrátenia finančných prostriedkov a ponechal na zvážení súdu, či posúdi záväzok titulom zmluvy o pôžičke, zmluvy o úvere alebo titulom bezdôvodného obohatenia.

6. Súd prvej inštancie vychádzal z ustanovenia § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Vzhľadom k tomu, že aj na tzv. internetovom profile sa uvádza, že osobné informácie je možné meniť iba ak nie je aktívna iná pôžička, právny vzťah, ktorý žalobca opísal v žalobe kvalifikoval ako zmluvu o pôžičke. Vyslovil, že pre platné uzavretie zmluvy o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá aj ústne alebo konkludentne. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi.

7. Vyhodnotil, že v tomto spore zaťažovalo dôkazné bremeno žalobcu, ktorý bol povinný preukázať, že zmluvu o pôžičke uzatvoril práve so žalovaným a bolo jeho povinnosťou preukázať aj to, že mu finančné prostriedky reálne poskytol. Žalobca súdu nepreukázal ani svoje tvrdenie, že žalovaný mu vrátil časť poskytnutej pôžičky vo výške 258,34 Eur. Nepreukázal, že žalovaný zmluvu uzatvoril, nevyplýva to ani z predložených listinných dôkazov. Sám žalobca v žalobe uvádza, že sa zmluva o poskytnutí úveru, ani iná písomná zmluva nezachovala. Skutočnosť, že žalobca previedol určitú sumu na číslo účtu, ktoré je uvedené v anonymne vytvorenom internetovom profile nie je podľa súdu prvej inštancie dôkazom o poskytnutí finančnej čiastky práve žalovanému. Pre neunesenie dôkazného bremena preto súd prvej inštancie žalobu zamietol.

8. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 CSP, s odôvodnením, že žalovaný mal v spore úspech, žiadne trovy mu však nevznikli, preto súd žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a jeho žalobe vyhovieť a priznať mu aj náhradu trov konania, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne a nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré uvádza vo svojom rozhodnutí. Uviedol, že žalovaný sa k žalobe žiadnym spôsobom nevyjadril, nenamietal že účet, na ktorý mu boli ním poukázané peňažné prostriedky, nie je jeho účtom a nepoprel žiadne skutkové okolnosti uvedené v žalobe. Mal za to, že preukázal, že žalovanému poskytol peňažné prostriedky, a to na účet, ktorý žalovaný uviedol vo svojom internetovom profile. Skutočnosť, že sa takto mal žalovaný obohatiť vyplýva z ďalších identifikačných údajov uvedených v profile, a to rodné číslo, číslo občianskeho preukazu a ďalšie údaje, ktoré nie sú verejne dostupné a žalovaný je povinný tieto údaje chrániť pred zneužitím, teda mal za to, že žalovaného identifikoval dostatočne. Uviedol, že svoj nárok voči žalovanému si uplatňuje z titulu bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalovanému boli peňažné prostriedky poskytnuté bez právneho dôvodu. Vzhľadom k tomu, mal za to, že predložil súdu dostatočné dôkazy na priznanie nároku z tohto titulu a absencia akejkoľvek zmluvy je práve pre tento právny titul prirodzená a jeho povaha existenciu zmluvy vylučuje. Pokiaľ by v danom prípade došlo k uzavretiu platnej zmluvy, nejednalo by sa podľa neho o bezdôvodné obohatenie, ale o plnenie zo

záväzkového vzťahu. Vytýkal súdu prvej inštancie, že žiadnym spôsobom nezohľadnil skutočnosť, že žalovanému boli poskytnuté peňažné prostriedky z jeho účtu a tento ani nepoprel prijatie peňažných prostriedkov, teda táto skutočnosť v zmysle § 151 ods. 1 CSP nebola medzi stranami sporu sporná. Skutočnosť, ktoré súd prvej inštancie považoval za ním nepreukázané, bolo možné vyhodnotiť ako preukázané logicky na seba nadväzujúcou sériou dôkazov, ktoré boli priložené k žalobe. Čo sa týka neunesenia dôkazného bremena, nemal za zrejmé, aký ďalší dôkaz by mal predložiť, aby preukázal, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil, ako výpis z účtu, ktorý preukazuje zaslanie peňažných prostriedkov a internetový profil, ktorý preukazuje, že účet patrí žalovanému, ktorý túto skutočnosť nespochybnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto považoval za nepredvídateľné, arbitrárne a nepreskúmateľné. Nemal tiež za zrejmé, z akého dôvodu by mal predkladať dôkaz o vykonaní úhrady zo strany žalovaného, naviac, pokiaľ tento toto tvrdenie nespochybnil. Tento dôkaz môže predložiť, aj keď je toho názoru, že by ho mal predkladať žalovaný. Poukázal, že vo veci bol aj vydaný platobný rozkaz, ktorý bol zrušený len z dôvodu jeho nedoručenia žalovanému. Poukázal na ust. § 151 ods. 1 CSP s tým, že pokiaľ skutkové tvrdenia nie sú popreté druhou sporovou stranou, považujú sa za nesporné. Uviedol, že súd prvej inštancie jeho žalobu zamietol, keď mal pochybnosť, že osoba, ktorá cez internet s ním uzavrela zmluvu, je totožná so žalovaným. Vzhľadom na tieto pochybnosti nemal súd prvej inštancie preukázané, že medzi ním a žalovaným existuje tvrdený záväzkovo-právny vzťah. Konštatoval, že uvedená otázka uzatvorenia a podpísania zmluvy je otázkou skutkovou, súd v konaní zisťuje jej existenciu z vykonaných dôkazov alebo zo skutkových tvrdení strany, ktoré ak ich protistrana výslovne nepoprela, považuje sa za nesporné.

10. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

11. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) a skutkovým stavom súdu prvej inštancie (§ 385 ods. 1 CSP) prejednal vec bez pojednávania a vo veci rozhodol postupom podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 CSP, keď dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Žalobca sa svojou žalobou domáhal od žalovaného zaplata sumy 191,66 Eur a úrokov z omeškania vo výške 5,05 % p.a. od 17.1.2016 do 17.2.2016 zo sumy 450 Eur, odo dňa 18.2.2016 do zaplata sumy 191,66 Eur so skutkovými tvrdeniami, že medzi ním ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo dňa 22.12.2015 k vzniku právneho vzťahu, na základe ktorého poskytol dlžníkovi peňažné prostriedky vo výške 450 Eur, o čom doložil výpis z bankového účtu. Uviedol, že predpokladom vzniku uvedeného právneho vzťahu medzi ním ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola registrácia žalovaného na adrese jeho internetového sídla S..P.sk za účelom zriadenia užívateľského účtu, v ktorom žalovaný uviedol svoje nezameniteľné identifikačné údaje spolu s číslom účtu, ktorý žiada poukázať peňažné prostriedky. Okrem výpisu z účtu doložil len internetový profil žalovaného na jeho webovom sídle a žiadal súd, aby rozhodol len na základe týchto ním predložených dôkazov, nakoľko nemá k dispozícii iné dôkazy. Uviedol, že sa domáha od žalovaného vrátenia poskytnutých mu peňažných prostriedkov a ponechal na rozhodnutí súdu, či tento záväzok posúdi ako záväzok zo zmluvy o pôžičke, zmluvy o úvere, zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo z titulu bezdôvodného obohatenia.

14. Záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok (§ 488 Občianskeho zákonníka).

15. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

16. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Podstatnými náležitosťami tejto zmluvy je dohoda o a) prenechaní veci (o reálnom odovzdaní), b) druhovom určení veci, c) povinnosti vrátiť vec rovnakého druhu, d) určení času vrátenia. Čas vrátenia nemusí byť pritom určený konkrétnym dňom, ale stačí, ak je dohodnutý tak, že čas vrátenia možno určiť. Dokonca stačí aj dohoda v takom zmysle, že čas vrátenia veriteľ ponechá na vôľu dlžníka.

17. Podľa § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Písomná forma je zachovaná vždy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zarúčeným elektronickým podpisom.

18. V danom prípade bolo žalobcom len preukázané, že na účet uvedený žalobcom poukázal sumu 450 Eur a z registrácie žalovaného na adrese internetového sídla žalobcu S..P..sk, že žalovaný poskytol žalobcovi na jeho webovej stránke ohľadom poskytnutia pôžičky svoje identifikačné údaje za účelom zriadenia užívateľského účtu, bez uvedenia výšky a dátumu splatnosti, a tiež zarúčeného elektronického podpisu a je možné špecifikovať, ktoré osoby, a v akej výške mal žalovaný požiadať o poskytnutie pôžičky prostredníctvom portálu žalobcu a lehota, do ktorej bol povinný údajnú pôžičku žalobcovi vrátiť. Tieto náležitosti zmluvy o pôžičke, ako určenie predmetu pôžičky; jej výšky, povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňaží), žalobca ani žiadnym iným spôsobom (dohodou s dlžníkom) nepreukázal. Preukázal len zaslanie sumy na účet žalovaného vo výške 450 Eur, pričom žalovaný mu mal nejakú sumu zaplatiť, čo tiež nepreukázal v akej výške, čo bolo potrebné tiež pre preukázanie výšky jeho nedostatočne preukázaného nároku,

19. Právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP). Keďže žalobca je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, je nutné konštatovať, že advokátska kancelária musí poznať právo a súd z tohto faktu vychádza, musí poznať, aké náležitosti musí obsahovať žaloba a rovnako musí vedieť, že k žalobe je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v žalobe. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti strán) stranu na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo strana v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať. Odvolacia námietka žalobcu, že skutkové tvrdenia žalovaný nepoprel, na základe čoho sa mali považovať za nesporné, by bola dôvodná len v prípade, pokiaľ by žalobca najprv splnil svoju vyššie uvedenú zákonnú povinnosť pre nepochybné preukázanie a doloženie svojich skutkových tvrdení, ktoré neboli dostatočne preukázané. Nebola dôvodná ani jeho odvolacia námietka, že súd prvej inštancie nesprávne a nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne vyhodnotil dôkazy. Pokiaľ v odvolaní uviedol, že svoj nárok voči žalovanému si uplatňuje z titulu bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalovanému boli peňažné prostriedky poskytnuté bez právneho dôvodu, táto jeho odvolacia námietka je v rozpore s jeho skutkovým tvrdením uvedeným v žalobe, kde poukázal na vznik právneho záväzkového vzťahu medzi ním a žalovaným poukázaním peňažných prostriedkov žalovanému na základe žalovaným uvedených identifikačných osobných údajov a účtu na jeho webovom sídle, ako aj v rozpore s jeho argumentáciou v odvolaní, že preukázal, že žalovanému poskytol peňažné prostriedky, a to na účet, ktorý žalovaný uviedol vo svojom internetovom profile S..P..sk, z čoho je zrejmé, že tento má zriadený za účelom poskytovania pôžičiek.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. V časti týkajúcej sa trov prvoinštančného konania odvolací súd výrok o týchto trovách podľa § 388 CSP, nakoľko súd prvej inštancie síce svoje rozhodnutie správne vecne odôvodnil úspechom žalovaného v konaní, avšak tomuto neprináležal ním uvedený výrok o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán. Nárok ako úspešnej sporovej strane v konaní vznikol len žalovanému a o priznaní tohto nároku sa rozhodne podľa toho, či mu aj trovy konania vznikli.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, úspešnému v odvolacom konaní, nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).